

UCHWAŁA SEJMU POLSKIEJ RZECZYPOSPOLITEJ LUDOWEJ

z dnia 18 grudnia 1986 r.

w sprawie nowego systemu sterowania rozwojem badań naukowych, postępu technicznego i wdrożeń.

Sejm Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej przyjmuje do wiadomości informację Rządu o nowym systemie sterowania rozwojem badań naukowych, postępu technicznego i wdrożeń oraz metodach jego wprowadzania w życie w okresie bieżącego narodowego planu społeczno-gospodarczego.

Konieczność przyspieszenia postępu naukowo-technicznego przy zastosowaniu nowych rozwiązań ekonomiczno-organizacyjnych, których generalnym celem jest wykorzystanie wyników badań naukowych i efektów postępu technicznego w praktyce gospodarczej — wynika z ogólnych założeń reformy gospodarczej i koncepcji rozwoju kraju na najbliższe lata i do roku 2000, a także z uchwały X Zjazdu Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej w dziedzinie poświęconym postępowi naukowo-technicznemu.

Niezadowalający poziom nowoczesności metod produkcji, duża materiałochłonność i energochłonność naszej gospodarki wymagają zdecydowanych zmian systemowych.

Uwzględniając sytuację ekonomiczną kraju, należy dokonać określonych wyborów oraz koncentracji środków w dziedzinach szczególnie ważnych dla postępu techniczno-ekonomicznego, takich, które decydują o tempie tego postępu.

Sejm stwierdza z zadowoleniem, że prezentowane przez Rząd koncepcje systemu sterowania badaniami naukowymi i procesem wdrożeń rozwiązań naukowo-technicznych wychodzą naprzeciw wymaganiom i potrzebom naszej gospodarki. Sejm jednocześnie zwraca uwagę, że rozwiązania systemowe tworzą jedynie niezbędną infrastrukturę prawną i organizacyjną. Należy więc zwiększyć wysiłki w kierunku konsekwentnego wprowadzania zmian modelowych i systemowo-instytucjonalnych oraz wzbogacić motywacje do ich wdrażania w gospodarce narodowej.

Ocena centralnych programów badawczych skłania do wniosku, że została dokonana trafna koncentracja badań, wyselekcjonowano odpowiednie problemy badawcze, które w większości zostały ukierunkowane na praktyczne wdrożenia.

Sejm zwraca uwagę na potrzebę silniejszej koordynacji planów badań, zamówień rządowych oraz inwestycji z programami restrukturyzacji gospodarki narodowej, w kierunku modelu produkcji o wysokim stopniu przetwarzania materiałów i surowców. Należy jeszcze mocniej powiązać problemy badawcze z planami rozwoju poszczególnych dziedzin i sfer działalności.

Został stworzony system finansowania badań i wdrożeń, a także szereg zachęt, ulg i preferencji dla przedsiębiorstw, które będą wprowadzać do produkcji efekty postępu naukowo-technicznego w postaci nowych technik i technologii.

Sejm stwierdza jednak, że uruchamianie nowych mechanizmów sterowania postępowi naukowo-technicznym

odbywa się jeszcze zbyt wolno. W poszczególnych przypadkach ma miejsce niespójność działań wspierających proces postępu naukowo-technicznego oraz brak ciągłości jego realizacji.

Sejm widzi potrzebę dokonania oceny przyczyn systematycznego narastania nie wykorzystanych środków gromadzonych na funduszach postępu techniczno-ekonomicznego tworzonych w przedsiębiorstwach oraz konieczność zmiany zasad gospodarowania tymi funduszami.

Ponieważ o chłonności innowacyjnej gospodarki narodowej będą decydować między innymi polityka kredytowa, polityka podatkowa oraz zasady ustalania cen — Sejm zaleca dokonywanie corocznej oceny skuteczności działania wprowadzanych aktualnie mechanizmów finansowo-ekonomicznych sterowania rozwojem nauki i techniki. Konieczne są równoległe działania w zakresie normalizacji, standaryzacji i podnoszenia jakości wyrobów, materiałów, podzespołów oraz narzędzi. Zwiększone powinno być tempo mechanizacji i automatyzacji poszczególnych czynności w procesie produkcji.

Sejm uznaje za konieczne zwiększenie możliwości kształcenia specjalistów dla nowoczesnych gałęzi produkcji oraz rozwijanych zgodnie z potrzebami gospodarczymi działów nauki i techniki, a także wypracowania sposobów systematycznego dopływu tych kadr do sfery naukowej i produkcyjnej.

Sprawą najwyższej wagi jest wykorzystanie ogromnego potencjału intelektualnego szkolnictwa wyższego.

Sejm popiera dążenia mające na celu znaczne zwiększenie udziału szkół wyższych w realizacji centralnych programów badawczych. Sprzyjać to będzie doskonaleniu działalności szkół wyższych jako ośrodków nowoczesnej myśli naukowej i technicznej.

Specjalnej analizy wymaga system ekonomiczno-finance-owy biur projektowych, zasady określania cen za prace projektowe oraz wynagradzania projektantów; nowy system powinien zawierać skuteczniejsze stimulatory dla inicjowania nowoczesnych rozwiązań projektowych.

Korzystnym aspektem programu sterowania postępowi naukowo-technicznemu jest jego wspomaganie poprzez rozwój współpracy międzynarodowej prowadzonej głównie w oparciu o „Kompleksowy program postępu naukowo-technicznego krajów członkowskich RWPG do 2000 roku” oraz „Długofalowy polsko-radziecki kompleksowy program postępu naukowo-technicznego”, a także porozumienia dwustronne.

Sejm stwierdza, że programy te stwarzają warunki dla integracji naukowej i technicznej krajów socjalistycznych, a także wyznaczają perspektywę dla rozwoju kierunków badawczych i prac rozwojowych. Dla skuteczniejszej realizacji tych zamierzeń należy stworzyć odpowiednią bazę informacji naukowo-technicznej, ekonomicznej, organizacyjnej. Sejm widzi potrzebę dalszego usprawnienia systemów informacji, lepszego zaopatrzenia insty-

tucji naukowych w sprzęt, aparaturę badawczo-pomiarową oraz w literaturę naukową prezentującą kierunki i trendy rozwojowe nauki światowej.

Biorąc pod uwagę długofalową strategię rozwoju społeczno-gospodarczego kraju, Sejm uznaje za konieczne podjęcie już obecnie prac nad określeniem zasad i kierunków polityki państwa w dziedzinie nauki i techniki do 2000 roku. Jednocześnie Sejm stwierdza, że niezbędne jest dokonanie oceny stanu techniki i technologii szczególnie ważnych z punktu widzenia postępu naukowo-technicznego, a także opracowanie programu przecięcia luki technologicznej w horyzoncie do 2000 r.

Sejm uznaje, że postęp naukowo-techniczny powinien być procesem nie tylko sterowanym centralnie — z góry o strukturę gospodarczej, ale powinien posiadać silne źródła inspiracji także w niższych ogniwach tej struktury. Potrzebne są zespolone wysiłki całego społeczeństwa w kierunku popierania i promocji inicjatyw oraz działań mających na celu wykorzystanie, upowszechnienie i umacnianie osiągnięć nauki i techniki.

nianie i umacnianie osiągnięć nauki i techniki oraz nowoczesnych metod organizacji życia społecznego.

Sejm wyraża przekonanie, że postęp naukowo-techniczny i rozwój badań naukowych przyczynią się do poprawy sytuacji nie tylko w dziedzinie produkcji i technologii, ale także w innych dziedzinach życia społecznego, w tym w ochronie środowiska, służbie zdrowia, mieszkalnictwie, rolnictwie i upowszechnianiu kultury.

Sejm zwraca się do organów administracji państwowej i gospodarczej, rad narodowych, instytucji społecznych i zawodowych oraz organizacji politycznych, aby w dalszym etapie wdrażania nowego systemu sterowania nauką i postępowaniem technicznym zespoliły swoje wysiłki w kierunku popierania i promocji wszelkich inicjatyw i działań obywateli naszego kraju, mających na celu przyspieszenie rozwoju społeczno-gospodarczego kraju poprzez wykorzystanie, upowszechnianie i umacnianie osiągnięć nauki i techniki.

Marszałek Sejmu: *R. Malinowski*

259

UCHWAŁA SEJMU POLSKIEJ RZECZYPOSPOLITEJ LUDOWEJ

z dnia 19 grudnia 1986 r.

w sprawie realizacji ustawy o systemie rad narodowych i samorządu terytorialnego.

Sejm Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej stwierdza, że w ponad dwuletnim okresie obowiązywania ustawy o systemie rad narodowych i samorządu terytorialnego potwierdziła się społeczna i polityczna zgodność jej postanowień z kierunkami socjalistycznej odnowy zapoczątkowanej uchwałami IX Nadzwyczajnego Zjazdu Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej i akceptowanej w Programie Partii uchwalonym na X Zjeździe. Potwierdziła się również jej spójność z koncepcją i zasadami reformy gospodarczej, zakładającej decentralizację zarządzania oraz umacnianie pozycji ciał przedstawicielskich i samorządu społecznego.

Sejm z uznaniem przyjmuje do wiadomości aktywno współdziałanie partii i stronnictw politycznych, organizacji społecznych oraz Patriotycznego Ruchu Odrodzenia Narodowego, a także organów państwowych na rzecz pełnego wdrożenia ustawy.

Ustawa o systemie rad narodowych i samorządu terytorialnego stała się ważnym instrumentem prawnoustrojowym tworzącym warunki do upodmiotowienia rad narodowych jako gospodarzy terenu pobudzających i skupiających inicjatywy społeczne na rzecz rozwoju ekonomicznego i społecznego gmin, miast i regionów.

Ustawa ta zajmuje szczególne miejsce wśród aktów normatywnych tworzących system prawa w państwie. Ze względu na jej ustrojowe znaczenie powinna być traktowana w toku wszelkich działań legislacyjnych jako akt normatywny, z którego postanowieniami nie mogą być niezgodne inne ustawy ani tym bardziej akty normatywne niższej rangi. W związku z tym Sejm zwraca się do Rady Państwa i do Rady Ministrów o przeprowadzenie, do końca bieżącej kadencji rad, weryfikacji obowiązujących ustaw oraz aktów wykonawczych, zwłaszcza z zakresu prawa administracyjnego i finansowego, w celu doprowadzenia do ich zgodności z ustawą o systemie rad narodowych i samorządu terytorialnego.

Kierując się troską o pełną realizację intencji zawartych w ustawie, Sejm uznaje, iż potrzebny jest nadal konsekwentny wysiłek, zwłaszcza organów państwowych,

w celu zapewnienia radom narodowym prawnych i gospodarczych podstaw do samodzielnego i samorządnego decydowania o sprawach terenu.

W tym celu należy w szczególności:

- ustabilizować, co najmniej w ramach okresów objętych narodowymi planami społeczno-gospodarczymi, dochody budżetów rad narodowych,
- zapewnić radom pełną samodzielność w dysponowaniu ponadplanowymi dochodami, osiąganymi dzięki własnej przedsiębiorczości bądź gospodarności,
- konsekwentnie realizować zasadę wyłączności uprawnień rad narodowych do dysponowania funduszami celowymi tworzonymi na szczeblu wojewódzkim lub gminnym (miejskim),
- zapewnić postęp w decentralizacji zadań i kompetencji, między innymi przez przykładowe określenie spraw należących do właściwości wojewódzkich rad narodowych, które mogą być przekazywane na rzecz rad narodowych stopnia podstawowego, oraz spraw należących do właściwości rad narodowych stopnia podstawowego, które mogą być przekazywane do rozpatrzenia i rozstrzygania organom samorządu mieszkańców w miastach i wsiach; upowszechniać dobre doświadczenia w tym zakresie i udzielać stałej metodycznej pomocy radom narodowym w kształtowaniu rozwiązań decentralizacyjnych,
- ustalić zasady odpowiedzialności kierowników urzędów i izb skarbowych wobec rad narodowych w zakresie dochodów podatkowych realizowanych przez aparat skarbowy na rzecz rad.

Sejm z uznaniem ocenia rosnącą samodzielność rad narodowych w planowaniu społeczno-gospodarczym oraz w sporządzaniu, uchwalaniu i realizowaniu planów przestrzennych. Umocnienie tych tendencji jest ważnym zadaniem wszystkich organów państwowych i będzie pozostało pod szczególną pieczę Sejmu.

Sejm zwraca się do rad narodowych o szersze korzystanie z uprawnień ustawowych w celu pełniejszego